

הרבי צחק בקול ולא ענה לו מאומה. לכאור' הכוונה, שהרי אינו לומד ואינו עושה מאומה עבור הישיבה, ובכל זאת משלמים לו משכורתו, כעין פנסיה חדשית. אבל אם יתגורר אצל הבנים, הרי תהיה הישיבה פטורה מלשלם לו, ולא יקחוהו חזרה.

(הוא ידע שמנהלי המשרד אינם שבעי-רצון כל כך מזה שמוכרחים לשלם לו, בציווי כ"ק הרבי), ולכן צחק הרבי. אבל באמת היו בדבריו כוונה יותר עמוקה – שלא רצה לנסוע מליובאוויטש, כי רצה לנוח דוקא שם, שהיה נחשב אצלו כמו ארץ הקדושה, ורצה לנוח ליד רבותיו הקדושים: כ"ק אדמו"ר הצ"צ וכ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, ועל כך אמר שהוא מתירא שלא יקחו אותו חזרה. ואכן, הרבי ידע כוונתו ולא השיב לו על כך מאומה, וממה שצחק ניתן להבין, שגם לזה אינו חושש.

הסוף היה שלא נסע, וחי אחר זה עוד שנה או שנתיים וחצי. הוא נפטר בסוף חודש מר-חשון לשנה השניה או השלישית (אינני זוכר בדיוק), ומנוחתו כבוד בליובאוויטש, סמוך לאהל כ"ק רבותינו נ"ע.

קלב

חושיו של הרבי בחסידות

פעם, בהיות הרבי בחו"ל (עפ"י רוב היה נוסע בימות החורף למענטאן, צרפת), היה שם ר' נחום ז"ל ראבינאוויטש, מקרעמאנצוג. הוא היה איש ירא אלקים, מחסידי פולין; מופלג בעשירות, ובעל בתי-חרושת וכו'.

באחד הימים היתה שם התוועדות (פארבריינגען), והיו שם אחדים מאנ"ש. מובן, שגם ר' נחום זה השתתף באותה התוועדות. בתוך הדברים אמר לו הרבי: גלויבט מיר אז איך האב א חוש אין חסידות מעהר ווי איהר אין געלט.

חסידים אמרו אז: מזה ניתן לשער כמה היה גדול החוש של ר' נחום אין געלט, עד כי הרבי אמר שהחוש שלו בחסידות הוא יותר גדול.

(זה שמעתי מהר"ר ישראל נח נ"י [ז"ל]. הוא היה גר בקרעמענצוג קרוב לשלשים שנה, עד המלחמה, ושמעתי זאת ממנו בעת היותנו בפאריז).

קלג

אורח החכמה

מוחין דגדלות

כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אמר: דער בעש"ט איז קיין מאהל קיין אינגל ניט געווען. כלומר, שלא הי' לו מוחין דקטנות.